

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 7

Lýsingarprísur fyri min: 20 ovru á
1 síðu, 15 ovru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 12. februar 1955

Bladið verður biðgt á posthúsinum, og
kostar kr. 3,20 + porto um fjórðingsárid

28. árg.

MINSTALØNIN SKERD 150 KRÓNUR

Fiskimenn skulu liva av 3250 kr. um árið.

Aftaná ógíluga orrustu, ólógligt verkfall, ið kostaði fiskimonnum hundraðir av krónum, Fiskimannafelagnum eini hundrað túsund og samfelagnum miljónir, vunnu fiskimenn 800 kr. í minstuløn um mánaðin. Tá ið tað hevði staðið so dyrt hjá fiskimonnum at vunnið hesi náttúrligu rættvísiskrøv síni — eina mánaðaløn, ið teir sjálvir teirra konur og teirra børn, so nógur lunda hampiliga kundu liva av, roknadist sjálvandi hvør EINASTI FISKIMANÐUR við, at niður um aftur hesa løn, varð ongantíð farið. Minst av øllum roknaði EIN EINASTI FISKIMANÐUR við at nevnd Fiskimannafelagsins við Erl. Paturssyni og Jákup í Jákupsstovu á odda skuldi svíkja fiskimenn í hesum máli.

MEN VERULEIKIN ER SO TANN, AT NEVND FISKIMANNAFELAGSINS ER GINGIN VIÐ TIL AT SKERJA MINSTULØN FISKIMANNA VIÐ 150 KR. UM MÁNAÐIN — FRÁ 800 NIÐUR Í 650 KR.

Tá ið minstulønin til sildaveiðu framvegis er 800 kr. um mánaðin, so

Forskotsrindanin.

Fiskimenn eiga at fáa alla minstulønina útgoldna.

Aftaná at hava skert minstuløn fiskimanna úr 800 niður í 650 kr. um mánaðin, hava samráðingarmenn fiskimannafelagsins roynt at pynta upp á hesa misgerð við at seta fram uppskot um at hækka forskotið úr 400 upp í 500 kr. um mánaðin.

Øll, ið kenna til forskotsrindanina, vita, at har verður drigið so nógv frá at litið og einki er eftir, tá ið konan fær peningin um hendur.

Javnaðarmenn siga tí:
FISKIMENN SKULU FÁA ALLA MINSTULØNINA (650 kr. og ikki bert 500) ÚTGOLDNAR EINAFAÐR UM MÁNAÐIN.

Tí hvør annar stættur fær ikki hvørt einasta oyra av síni løn útgoldið?

Arbeidarnir fáa sítt hvørja viku. Læknarnir, prestarnir, lærarnir og onnur tæstufólk fáa ikki bert ein part av løn síni útgoldna; nei, hesi hvørt oyra í hondina.

Hví skulu so ikki fiskimenn eiga sama rætt sum øll hesi?

Ellu skulu fiskimenn roknað fyrri ein vánaligari stætt enn hinir og harav eisini ganga undir ringari lønartrætir?

Javnaðarflokkurin heldur henda spurning ikki vera loystan, fyrr enn fiskimenn fáa hvørt oyra av síni føstu løn útgoldið hvønn mánaða.

Tórshavnar musikkúli og Havnar Sangfelag hava konsert í Sjonleikarhúsinum í kvøld kl. 9 og í morgin kl. 4.

Kristjan Djurhuus, lögmaður, kann í dag halda 60 ára føðingardag.

er hetta fyrri at fáa fiskimenn at liggja úti til havs so langt út á veturin sum gjørligt. Annars er heldur ikki sildaveiðusáttmálin broyttur so nakar munur er í.

Undir viðgerðini av minstulønarmálinum segði Erl. Patursson, at fiskimenn ikki trongdu bara til 1,5 milj. kr.; men heldur til 10 milj. kr.

HVUSSU KANN TA HESIN SAMI MANÐUR MINKA OG SKERJA MÁNAÐALØN FISKIMANNA VIÐ 150 KR. UM MÁNAÐIN.

Ikki lógið, um fiskimenn eru illa nøgdir.

HEIMAÚTRÓÐURIN ONGA VIÐBÓT

Frederik Hansen, Aage Vesurskarð og Jákup í Jákupsstovu vilja ikki veita okkara útróðrarmonnum prísviðbót — teir skulu einans gjalda!

Omanfyri nevndu menn hava undirritað umsóknina, har lógtíngið verður biðt um at veita peningaligan stuðul til minstuløn og prísviðbót. Javnaðarmannauppskotið, ið er lagt á ting, men enn onga viðgerð hevur fingið, sigur tyðiliga og greitt:

at allir fiskimenn, annað hvørt teir royna við báti ella skipi undir Føroyum Íslandi, Grønlandi o. a. fáa 800 kr. í minstuløn 15 oyru í prísviðbót.

Sum aðrastaðni frásagt hava samráðingarmenn Fiskimannafelagsins langt síðan slept 800 kr.-minstulønini — tíverri, men ramur sannleiki.

I uppskoti teirra fellur prísviðbótin í 3 stigum, alt eftir støddini á fiski. — Fyri somu fiskanøgð verður hetta tað sama í peningi sum eftir javnaðaruppskotinum.

Teir gera so tað ræðuligu svikagerð móti útróðrarmonnum heima, at hesir hvørki fáa minstuløn ella prísviðbót.

Men vissuliga skulu hesir gjalda sín part av eykaútreiðslunum. Fiskaprisirnir eru í dag ov lágir — í nógvum smærri bygðum er tað heilt markleyst, sum fiskakeyparar undirbjóða útróðrarmonnum.

Tað er eingin ivi um, at í somu løttu sum útlutningsgjaldið verður ásett, verða fiskaprisirnir samstundis at fara niður.

Úrslitið hjá útróðrarmonnum verður tað:

STØRRI ÚTREIÐSLUR — MINNI FISKAPRIS — ONGA MINSTULØN — ONGA PRISVIÐBÓT.

I uppskotinum verður sagt, at minstuløn og prísviðbót ikki skal galdast fyrri januar og februar mánaða. Veruliga er hetta tann tíðin, tá ið heimaútróðurin gevur mest — prísviðbótin vildi tí eisini hesa tíðina verið mongum heimi ein dyggur stuðul; men hesir menn vilja tað annarleidis:

Margháttlig mannagongd

17. des. í fjør legði P. M. Dam uppskot javnaðarmanna um 800 kr. minstuløn og 15 oyru í prísviðbót fram á ting. Hetta mál fekk tingmálanr. 7. — Seinasta mánadag kemur uppskot frá landsstýrinum, ið viðgerð beint somu mál. Hetta mál hevur nr. 12; men sleppur hóast tingmálanr. 12 framum javnaðaruppskotið. Hetta er fullkomiliga ódemokratiskt og móti allari vanligari mannagongd í lótinginum, og endamálið var eyðsýnt: javnaðaruppskotið skuldi als onga viðgerð fáa á tingi. Hesar »intrigurnar«, hetta politiska myrkaspælið, fór fram eftir hægri orðrum úr Tinganesi. —

Undir fyrstu viðgerð av málinum um minstuløn og prísviðbót, tosaðu

J. P. Davidsen og R. Jacobsen javnaðarflokksins vegna. Báðir mæltu til, at fiskimenn bæði fingju fullhøga minstuløn og prísviðbót — hetta vóru rættvísiskrøv, ið ábyrgdarekennandi tingmenn við fullum huga áttu at taka undir við. Í samband við inntøkuleiðunum vísti J. P. D. á misgerð afturhaldsins, tá ið tað tók landshandilin av. Nú kundi lógtíngið og harvið allir landsins skattaborgarar sloppið munandi lættari, um vit heldur enn at avtaka høvdu gjort landshandilin og útgerðarinnflutningsmiðstöð og harvið fingið allar útgerðir munandi biligari.

Tá ið hetta málið kemur til aðru viðgerð kemur uppskot javnaðarmanna atlandi eisini til viðgerðar. —

Oyrnafjall.

Mikudagin var umsókn frá landsstýrinum um 200.000 kr. í lán til Oyrnafjall til viðgerðar á tingi.

Flestu talarar vóru samdir um, at best var at fáa skipið selt, um tolulig líkindi vóru til sølu og hóskaðir prísur fekt. Skipið hevði verið fyrri ymiskum óhøppum og sjálvt um tað seinastu árin til oljufyring og annað vóru farnar 4 milj. kr., var allur hesin peningur í góldin, eins og avskrivaðar vóru 1,9 milj. kr. — 70.000 stp. vóru boðin fyrri skipið; men hetta var hildið vera ov litið.

Skúlablaðið

I. hefti 1955 kom í vikuni. Frm. lærarafelagsins P. E. Petersen leggur fyrri og trívur í gamla og komandi árið. — Síðan eigur hann 3 greinir upp í røkur um víðurskipti føroyska og danska lærarafelagsins ímillum. Stavnaldið eitur tyðing úr norskanum hjá P. J. Sigvardsen, læraraskúlanæmningi, M. Johannesen hevur yvirlit yvir bøkur í árinum, sum fór.

Havnar handverkarafelag hevur ársveitslu í kvøld kl. 8 í klubbanum.

VERÐUR LÆKNAMÁLIÐ LOYST NÚ?

Mánadagin seinasta legði javnaðarlingmaðurin Rikard Jacobsen á lógtíngið fram uppskot um at fáa læknamálið í Norðoyum loyst. Í røðu síni segði hann m. a.:

— Læknamálið í Norðoyum er ikki nakað nýtt ella ókent mál, hvørki fyrri okkara lógtíngi ella Føroya fólk, men framvegis er málið óloyst.

Norðoyingar hava verið allar møguligar staðir fyrri at fingið eina loysn, men hetta hevur ikki hepnast enn. Frá donskum myndugleikum hevur ein fingið at vita, at avgerðin liggur í Føroyum. Eg vil tí Norðoyinganna vegna venda mer til tað háttvirda lógtíng um stuðul fyrri at fáa hetta málið loyst nú.

I Norðoyum er sama íbúgvatal sum í Havnini. I Norðoyum er bert EIN lækni í Havnini OTTA sambært føroyska álmanakkan. Siga vit, at tað í Havnini var bert EIN lækni, sum røkt skuldi bæði hospitalið og konsultationina, so hevði hesin kortini tann ovurstóra fyrimun, at hann við bil sínun kundi koyrt fyrri hvørjar dyr, meðan læknin í Klakksvík ofta skal ferðast

langvegis um ringastu landoddar, verstu streymfirðir og so eru nærum allar bygdirnar av ringastu brimpláss um eisini.

Klakksvík er eftir føroyskum víður skiftum vorðin ein stór bygd og verður nógv vitjað av fremmandum skipum; eisini er læknademið nógv vaksið. Av hesi orsök er lætt at skilja, at tað er ivaleyst arbeiddi fyrri ein sjúkrahúslækna við Klakksvíkar sjúkrahús.

Til fulla greiðan av hesum máli, setti Rikard Jacobsen síðan fram uppskotið, ið vit áður hava endurprentað her í blaðnum.

Ísfiskasølur.

Columbus	469 ks. 1503 stp.
Vón	383 ks. 1055 stp.
Saksaberg	850 kit 4469 stp.
Grunningur	953 ks. 3207 stp.
Suðurfarið	321 ks. 921 stp.
Westward Ho	632 ks. 1571 stp.
Royndin	377 ks. 1094 stp.

Á veg til marknað er City við 900 ks.